

Fiziksel Aktiviteye Dâhil Olan Meme Kanserli Kad?nlara Bak?m Verenlerin Kendilerinde Gözledi?i De?i?im Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fiziksel Aktiviteye Dâhil Olan Meme Kanserli Kad?nlara Bak?m
Verenlerin Kendilerinde Gözledi?i De?i?im Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved
from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21893>

Özet

Bu ölçek, Faik Ardahan ve Hande Uludağ tarafından 2015 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Temel amacı, **meme kanserli** kadınlara bakım veren hasta yakınlarının, bu bakım süreci sonucunda kendilerinde gözlemledikleri değişimleri belirlemektir. Ölçek, özellikle bakım verme yükünün kişisel **zaman yönetimi** ve hastanın sağlık durumuyla ilgili **kaygı** düzeyleri üzerindeki etkilerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, 8 maddeden ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır ve 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanır.

Anahtar Kelimeler

Meme kanseri, hasta yakını, bakım verme, **kaygı**, algılanan değişim, **zaman yönetimi**, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Faik Ardahan, Hande Uludağ.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **meme kanserli** hastalara bakım hizmeti sunan yakınlarının, bu sorumluluk neticesinde kendi yaşamlarında ve psikolojik durumlarında meydana gelen değişimleri ölçmektir. Bu değişimler, özellikle bireyin kendi üzerindeki iş yükünün yönetimi ve hastanın durumuyla ilgili duygusal tepkileri (kaygı) odak noktasında incelenmektedir.

Bu araç, bakım verenlerin deneyimlerini standardize edilmiş bir şekilde değerlendirerek, onların destek ihtiyacını belirlemeye ve müdahale programları geliştirmeye katkı sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, bakım veren rolünün bireyin kişisel kaynakları üzerindeki etkisini nicel olarak ortaya koymayı hedefler.

Yapı

Ölçek, bakım verenlerdeki algılanan değişimi ölçen iki ana **psikolojik yapı** üzerine kurulmuştur: **Etkin Zaman Yönetimi** ve **Hastayla İlgili Kaygı**. Bu yapılar, bakım verme sürecinin bireysel ve duygusal maliyetlerini temsil etmektedir.

Etkin Zaman Yönetimi alt boyutu, bakım verme yükünün artmasına rağmen, bireyin kendi iş yükünü veya zamanını ne kadar etkili yönettiği veya bu yükün azalması yönündeki algısını değerlendirir. **Hastayla İlgili Kaygı** alt boyutu ise, hastanın sağlık durumu ve geleceği hakkındaki endişelerin düzeyini ölçmektedir. Bu iki boyut, bakım verenin adaptasyon sürecini bütüncül bir şekilde yansıtmaktadır.

Geçerlik

Kaynak çalışmada (Ardahan & Uludağ, 2015), ölçeğin geliştirilme sürecine dair detaylar sunulmakla birlikte, yapı geçerliği, kapsam geçerliği veya ölçüt bağımlı geçerliğe ilişkin spesifik istatistiksel değerler doğrudan belirtilmemiştir. Ancak ölçeğin geliştirme çalışması, maddelerin ilgili faktörlere yüklenimini gösteren bir **faktör analizi** sürecini içermektedir. Detaylı geçerlik analiz sonuçları için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa) veya test-tekrar test güvenilirlik katsayılarına dair kesin rakamlar orijinal kaynak içerikte açıkça belirtilmemiştir. Geliştirme çalışması, genellikle bu tür verileri içerse de, sunulan özet bilgide güvenilirlik analiz sonuçlarına atıfta bulunulmamıştır. Ölçeğin güvenilirliği, faktör yapısının tutarlılığı üzerinden dolaylı olarak değerlendirilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçek, yapılan psikometrik çalışmalar sonucunda iki ana alt boyuta ayrılmıştır. Toplam 8 maddeden oluşan bu yapı, bakım verenlerin kendilerinde gözlediği değişimleri iki temel faktör altında toplamaktadır.

Etkin Zaman Yönetimi: Bu alt boyut 6 maddeden oluşmaktadır.

Hastamla İlgili Kaygı: Bu alt boyut 2 maddeden oluşmaktadır.

Bu iki faktör, bakım verme sürecinin kişisel kaynaklar ve duygusal yük üzerindeki etkisini başlıca olarak değerlendirmeye olanak tanır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Psikometrik Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 5'li **Likert** Tipi Derecelendirme. (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: **Meme kanserli** kadınlara bakım veren hasta yakınları/bakım verenler.

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Yetişkin bakım verenler olduğu varsayılmaktadır).

Popülasyon Detayları: Fiziksel aktiviteye dahil olan meme kanserli kadınlara bakım veren bireylerden oluşan örneklem üzerinde geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, bakım verme sürecinin kendilerinde yarattığı değişimlere ne

ölçüde katıdır. 5 dereceli bir ölçek üzerinde işaretlemeleri istenmektedir. Ölçek, nicel veriler sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Bakım veren, **Likert ölçeği**, psikometrik özellikler, hasta yakını, kanser, **faktör analizi**, psikoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Sorumlu yazar Faik Ardahan için: ardahan@akdeniz.edu.tr

Yazışma Adresi: Akdeniz Üniversitesi, İnsani Bilimler Dergisi makalesinde belirtilen kurumsal adresler kullanılabilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Ardahan ve Uludağ tarafından **2015** yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için izinler ve olası ücretlendirme bilgisi hakkında sorumlu yazar Faik Ardahan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: fiziksel-aktiviteye-dahil-olan-meme-kanserli-kadinklara-bakim-verenlerin-kendilerinde-gozledigi.pdf

Kaynaklar

Ardahan, F. ve Uludağ, H. (2015). Meme Kanserli Kadınlara Bakım Hizmeti Veren Hasta Yakınlarının Hastalarında ve Kendilerinde Gözledikleri Değişimi belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeklerin güvenilirlik geçerlilik çalışması. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, (5)1, 89-100. DOI: <http://dx.doi.org/10.13114/MJH.2015111370>

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan da erişilebilir: proje.akdeniz.edu.tr

Fiziksel Aktiviteye Dâhil Olan Meme Kanserli Kadınlara Bakım Verenlerin Kendilerinde Gözlediği Değişim Ölçeği Maddeleri

Ölçek, 2 alt boyut ve toplam 8 maddeden oluşmaktadır.

Etkin Zaman Yönetimi (6 madde): Yakınım ile ilgilenmekten kaynaklı üstümdeki yükü azaldı.

Hastamla İlgili Kaygı (2 madde): Yakınımın hastalarım ile duyduğum kaygıyı azaldı.